

Tilhører Det Danske Filmmuseum

ELVERHØJ

SKUESPIL AF JOHAN LUDVIG HEIBERG

TILRETTELAGT OG ISCENESAT FOR
KINEMATOGRAFISK OPFØRELSE AF
SIGURD LOMHOLT OG AAGE BRANDT
I 3 AKTER

I HOVEDROLLERNE KENDTE DANSKE KUNSTNERE

ENERETTEN TILHØRER „BIORAMA-FILM”
KØBENHAVN - AALBORG

FØRSTE GANG OPFØRT PAA DET KONGELIGE
TEATER DEN 6. NOVEMBER 1828.

PERSONERNE:

Christian den Fjerde,
 Konge af Danmark . . . Hr. Fritz Boesen
 Erik Walkendorff, Herre til
 Højstrup paa Stevns . . . - Knud Lang
 Elisabeth Munk, hans Myndling . . . Frk. Ingeborg Persson
 Albert Ebbesen, kongelig Lensmand
 paa Tryggevælde . . Hr. Herman Florentz
 Poul Flemming) Hofmænd i . . - Hans Egede-Budtz
 Henrik Rud) Kongens Følge . . - Hjalmar Bendtsen
 Karen, en Bondekone paa Tryggevælde . Fru Amanda Lund
 Agnete, hendes Datter Frk Lily Jansen
 Bjørn Olufsen, Hushovmester
 paa Højstrup Hr. Klenz
 Mogens, en Jæger - Knud Lang
 Tateren - Aage Brandt
 Fru Walkendorff Frk. Carla Müller
 Bønderfolk, Hofmænd, Pager, Riddere, Damer.
 Elverkongen Hr. Sigurd Lomholt
 Elverpiger.

Handlingen foregaar i Tryggevælde og Stevns Herreder
 paa Sjælland.

DANSE:

Bondedans. Solo: Hr. John Andresen, Det kgl. Teaters Ballet.
 Børnedans)
 Menuet) Arrang. af Frk. Stahl Christensen.
 Børne-Solo)
 Elverdans)

Agnete! — Du er Elverpigen, selv om din Aand
 besjæler hist det tavse Krat, den stille Høj, og ser jeg over
 Engen de hvide Taager ubestemte svæve, saa tror jeg,
 Pige, det er dine Turner, som vil sig forme til dit ædle
 Billed, men synke kraftesløs igen tilbage.
 (Ebbesen. 1. Akt, 10. Scene).

DEN danske Konge, Christian den Fjerde satte stor Pris
 paa den berømte Opdagelsesrejsende Kaptajn Munk, og
 tog sig dennes Død meget nær. Han paatog sig at sørge for
 Kaptajn Munks Datter, Elisabeth, stod Fadder til hende, og
 skænker hende i Fadder gave en Diamantring af overordentlig
 Værdi, hvorpaa han betroede hendes Opdragelse til Hr. Erik Wal-
 kendorff paa Højstrup og dennes Hustru. Under Walkendorffs
 Fraværelse paa en Udenlandsrejse, havde Fruen engang pragtfuldt
 udsmykket Barnet og givet den Ringen i en Kæde om Halsen.
 Lokket ved disse Kostbarheders Værdi, finder en Krybskytte Lej-
 lighed til at bemægtige sig Barnet og flygtede dermed. Men
 angst for at blive paagrebet af Jægere, der var sendt ud for at
 lede, lagde han Barnet fra sig ved en Høj, kaldet „Elverhøj“.
 Jægerne tabte baade hans og Barnets Spor.

Karen, en Bondekone, der nylig har mistet en Datter ved
 Navn Agnete, finder den Lille og tager den med hjem i den Tro,
 at det er Elverkongens Datter, thi det hed sig, at Ellefolket var
 rig paa sjældne Ringe og Klenodier. Barnets Ring nedgravede
 hun ved Højens Fod og opdrog nu Barnet, idet hun kaldte det
 Agnete. Da Walkendorff kom hjem og erfarede det skete, sørge-
 de han for, at Sagen blev dysset ned og greb til den Udvej, at
 udgive hans Broderdatter for Elisabeth Munk. Dette Barn havde
 han haft med fra Rejsen, hvor han havde lovet sin døende Bro-
 der at sørge for den Lille. — Han trøstede sig med at Sagen
 forblev uopklaret, naar Kongen, efter Sagnet, aldrig kom til Stevns,
 fordi Elverkongen regerede her, og de faa, der kendte Hemme-
 ligheden købte han til Taushed.

Agnete er vokset op og blevet en stor og smuk Pige. Altid
 sværmer hun i Ellekrattet, Karen tror, at det har sin Aarsag i, at
 hun føler sig knyttet til Ellefolket, fra hvem hun er kommen, men
 Grunden er en anden. — Her ved Elverhøj mødes hun med
 Albert Ebbesen Lensmanden paa Tryggevælde, hvem Kongen har

bestemt skal ægte Elisabeth Munk. Ebbesen elsker ogsaa Agnete og frygter med Gru hin Tid nærme sig, da han skal bindes til en Kvindes Haand, hvis Hjerter han er ufølsom for.

Kong Christian gæster Egnen. Han hører de gamle Sange om Ellefolk og smilte, da Bondekongen Karen fortæller, at Kongen ej tør gaa over Tryggevælde Aa, fordi Elverkongen hersker paa Stevns. Vi ser Ebbesen hente sig en Kurv hos Elisabeth Munk, og føler sig befriet, fordi han nu synes at være løst fra det Dobbeltspil han har maattet føre, som den, der elsker Agnete og officielt er Bejler til Elisabeths Haand, medens Flemming, der elsker Jomfru Munk, til Gengæld er i en stedse mere og mere ophidset Sindstilstand, da hans opbrusende Kærlighed og Skin-syge gør Elisabeth vred, og skaber Konflikt imellem dem.

Imidlertid nærmer den fatale Fest sig. Bønderne ere samlede foran Mor Karens Hus og Ebbesen og Flemming kommer, fulgt af Pager. Ebbesen er Bryllupsklædt, og Agnete tror at være ledsaget af ham. Jægeren Mogens mener at vide, at Elverfolket har nedgravet en sjælden Skat ved Elverhøjs Fod, han drikker sig Mod til og gaar for at grave den op, trodsende det underjordiske Folk, hvem alle paa Egnen frygter. Ogsaa Agnete er vandret til Ellehøjen, hendes Moder har fortalt hende, at hun ikke er en Bondekones Datter, men Elverkongens Brud, og den eneste Maade at blive løst fra Trolddommen, er at grave Ellekongens Ring op og besværges ham at løse hende fra hendes Løfte, at blive Ellekongens Brud.

Agnete gaar til Elverhøj, og træt af den lange Vandring falder hun i Slummer og drømmer, at Elverkongen og de hvide Elvermøer viser sig for hende, netop som hun vaagner, ser vi Mogens nærme sig, holdende hin Ring i Haanden, som Kong Christian gav Elisabeth Munk i Fadder gave. Han taber den ved Synet af Agnete, hvem han i sin opskræmte Fantasi tager for Elverpigen, og flygter. Agnete sætter Ringen paa sin Finger.

Kong Christian har imidlertid gjort den gamle Overtro til Skamme, og idet han udbryder: „Vel er jeg ikke Cæsar og disse Bølger, ikke Robincon, men alligevel jeg siger Jacta est alea“, gaar han over Tryggevælde Aa, og da Agnete ser Kongen, tror hun det er Ellefolkets Drot, men Kongens faste Majestæt og mandige Væsen viser hende snart, at hun staar overfor Danmarks navnkundige Konge. Ved at se Ringen paa Agnetes Haand begynder Sandheden at dæmre for Kongen, og han spørger hende ud, det gaar op for ham, at Agnete maa være Munks Datter, og han og hans Følge drager nu til Højstrup for at erfare Sagens sande Sammenhæng.

Her kommer Kongen netop i hint Øjeblik, da Flemming ude af sig selv af bitter Harme river Brudekransen af Elisabeths Hoved. — Alt geraader i Forvirring og Kongen gribes af Vrede over at være ført bag Lyset. Walkendorff maa nu skride til Bekendelse med Hensyn til Barnet og Ringen.

Kongens Vrede formildes, han forener Agnete og Ebbesen, og Flemming og Elisabeth kan nu aande befriet op. Kongen vil, at alle skal være lystige og glade, snart gjalder Trompeter og Paukerne larmer til Ære for Danmarks Drot og de tvende Brudepar, — gamle Bjørn Olufsen fryder sig over denne stolte Dag i Borgens Krønike, og Dansen gaar i den danske Sommernat.

— — — —
Fjernt borte over Enge og Krat glider de hvide Taager —
oe vinker med deres Slør, Sølv glinser i Maanens Straaler — er
det Elverfolkets Gestalter, der hilse mod Højstrups mørke Silboet,
medens Natten skrider — — ?

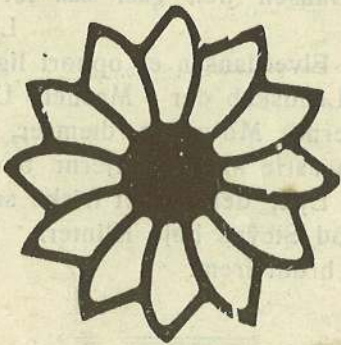
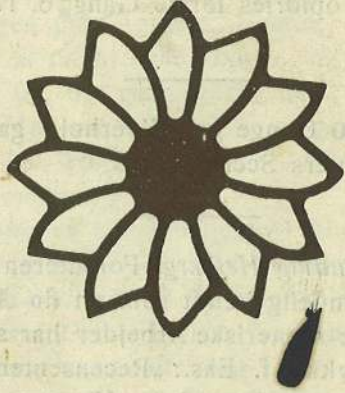

Otto Petersens Bøgetrykkeri. Amerikavej 1.

DET DANSKE FILMINSTITUTS BIBLIOTEK

ELVERHØJ

PROGRAMMER
CREDITS MM.

Det Danske Filmmuseum
Store Søndervoldstræde
1410 København K
Telf. (01) 57 65 00

B

ELVERHØJ

E·L·V·E·R·H·Ø·J

SKUESPIL I 5 AKTER AF
JOHAN LUDVIG HEIBERG

FØRSTE GANG OPFØRT PAA DET KGL. TEATER
DEN 6. NOVEMBER 1828

TILRETTELAGT OG
ISCENESAT FOR KINEMATOGATISK OP-
FØRELSE AF SIGURD LOMHOLT OG
AAGE BRANDT I 3 AKTER

I HOVEDROLLERNE KENDTE DANSKE KUNSTNERE

PERSONERNE:

Christian den Fjerde, Konge af
Danmark Hr. Fritz Boesen
Erik Walkendorff, Herre til Høj-
strup paa Stevns - Knud Lang
Elisabeth Munk, hans Myndling. Frk. Ingeborg Persson
Albert Ebbesen, kongelig Lens-
mand paa Tryggevælde Hr. Herman Florentz
Poul Flemming } Hofmænd i } - Hans Egede-Budtz
Henrik Rud } Kongens Følge } - Hjalmar Bendtsen
Karen, en Bondekone paa Trygge-
vælde Fru Amanda Lund
Agnete, hendes Datter Frk. Lily Jansen
Bjørn Olufsen, Hushovmester paa
Højstrup Hr. Klenz
Mogens, en Jæger - Knud Lang
Tateren - Aage Brandt
Fru Walkendorff Frk. Carla Müller
Bønderfolk, Hofmænd, Pager, Riddere og Damer.
Elverkongen Hr. Sigurd Lomholt
Elverpiger.
Handlingen foregaar i Tryggevælde og Stevns Herreder
paa Sjælland.

DANSE:

Bonedans. Solo: Hr. John Andersen, Det kgl. Teaters
Børnedans } Ballet
Menuet } Arrangeret af Frk. Stahl Christensen.
Børne-Solo }
Elverdans }

Eneretten

tilhører

BIORAMA

København - Kristiania

AFDELINGER

1. Paa Godset Højstrup
2. I Haven
3. Den gamle Stenbænk
4. Barnet smykket
5. Et Bud
6. Tateren
7. Et dristigt Kup
8. I det skjulte Krat
9. Sorg
10. Forgæves Leden
11. Og Aftenen faldt paa
12. Angst
13. Ved Elverhøj
14. Karen finder Barnet
15. I Bondehytten
16. Rige Smykker
17. Smykkerne graves ned
18. Walkendorffs Hjemkomst
19. Et Skriftemaal
20. Vrede
21. Et Forslag
22. Walkendorff frygter Kongens
Vrede
23. Tjenerens Taushed købes med
Guld
24. Senere
25. Udenfor Karens Hytte
26. 18 Aar efter
27. Kongen paa Tryggevælde
28. Ved Aaen
29. „Hvorfor synger i altid saa be-
drøvelige Viser?“
30. „Hun kender mig ikke!“
31. Karen fortæller om Elverkongen
32. Den lattermilde Flemming
33. Angst.
34. Ebbesen drømmer
35. Kærligheden til Agnete
36. Et Møde
37. Ebbesen udspørges
38. Hvad Bondekongen troer
39. Bjørn er hemmelighedsfuld
40. Bud og Brevskab
41. En vrea Bøjer
42. „Er det en Kurv som I mig
giver?“
43. En Nyhed
44. Og en ny „Hemmelighed“
45. Walkendorff urolig
46. Bjørns Liste
47. Ebbesen faar Afslag som han
venter.
48. „Vi to forstaar hinanden!“
49. Tilbage igen
50. Bøndernes Lystighed
51. Sagnet om Klintekongen
52. Skatten ved Elverhøj
53. Mogens Hemmelighed
54. „Til Dans! Til Dans!“
55. Den stille Skov
56. Hornets Klang
57. Ebbesens Ankomst
58. Agnetes Sorg
59. Alle følger Ebbesen
60. Karen røber Hemmeligheden
61. „Du er Elverkongens Barn“
62. Mogens vil opgrave Skatten
63. Ved Elverhøj
64. I Maanens Skær
65. Drømmen
66. Elverdans
67. Ringen
68. Mogens flygter forfærdet
69. Kongens Ankomst
70. „Ja, du Kong Christian er!“
71. Ringens Hemmelighed
72. „Af Sted til Højstrup!“
73. Festen
74. Paa Højstrup
75. Det afgørende Ord
76. Brudekransen
77. „Kongen kommer!“
78. Opgør
79. „Her staar den Rette!“
80. „Vor Konge leve!“

Bøndernes Dans

Elverdansen

Agnete! — Du er Elverpigen, selv om din Aand besjæler hist det tavse Krat, den stille Høj, og ser jeg over Engen de hvide Taager ubestemte svæve, saa tror jeg, Pige, det er dine Terner, som vil sig forme til dit ædle Billed, men synke kraftesløst igen tilbage. (Ebbesen. 1 Akt, 10. Scene).

HEN danske Konge, Christian den Fjerde, satte stor Pris paa den berømte Opdagelsesrejsende, Kaptajn Munk og tog sig dennes Død meget nær. Han paatog sig at sørge for Kaptajn Munks Datter, Elisabeth, stod Fadder til hende, og skænker hende i Faddergave en Diamantring af overordentlig Værdi, hvorpaa han betroede hendes Opdragelse til Hr. Erik Walkendorff paa Højstrup og dennes Hustru. Under Walkendorffs Fraværelse paa en Udenlandsrejse, havde Fruen engang pragtfuldt udsmykket Barnet og givet den Ringen i en Kæde om Halsen. Lokket ved disse Kostbarheders Værdi, finder en Krybskytte Lejlighed til at bemægtige sig Barnet og flygtede dermed. Men angst for at blive paagrebet af Jægere, der var sendt ud for at lede, lagde han Barnet fra sig ved en Høj, kaldet „Elverhøj“. Jægerne tabte baade hans og Barnets Spor.

Karen, en Bondekone, der nylig har mistet en Datter ved Navn Agnete, finder den Lille og tager den med hjem i den Tro, at det er Elvekongens Datter, thi det hed sig, at Ellevolket var rig paa sjældne Ringe og Klenodier. Barnets Ring nedgravede hun ved Højens Fod og opdrog nu Barnet, idet hun kaldte det Agnete. Da Walkendorff kom hjem og erfarede det skete, sørgede han for, at Sagen blev dysset ned og greb til den Udvej at udgive hans Broderdatter for Elisabeth Munk. Dette Barn havde han haft med fra Rejsen, hvor han havde lovet sin døende Broder at sørge for den Lille. — Han trøstede sig med, at Sagen forblev uopklaret, naar Kongen, efter Sagnet, aldrig kom til Stevns, fordi Elverkongen regerede her, og de faa, der kendte Hemmeligheden, købte han til Taushed.

Agnete er vokset op og blevet en stor og smuk Pige. Altid sværmer hun i Ellekrattet.

Karen troer, at det det har sin Aarsag i, at hun føler sig knyttet til Ellevolket, fra hvem hun er kommen, men Grunden er en anden. — Her ved Elverhøj mødes hun med Albert Ebbesen, Lensmanden paa Tryggevælde, hvem Kongen har bestemt skal ægte Elisabeth Munk. Ebbesen elsker ogsaa Agnete og frygter med Gru hin Tid nærme sig, da han skal bindes til en Kvindes Haand, hvis Hjerter han er ufølsom for.

Kong Christian gæster Egnen. Han hører de gamle Sange om Ellevolket og smilte, da Bondekongen Karen fortæller, at Kongen ej tør gaa over Tryggevælde Aa, fordi Elverkongen hersker paa Stevns. Vi ser Ebbesen hente sig en Kurv hos Elisabeth Munk, og føler sig befriet, fordi han nu synes at være løst fra det Dobbeltspil, han har maattet føre, som den, der elsker Agnete og officielt er Bejler til Elisabeths Haand, medens Flemming, der elsker Jomfru Munk, til Gengæld er i en stedse mere og mere ophidset Sindstilstand, da hans opbrusende Kærlighed og Skinsyge gør Elisabeth vred, og skaber Konflikt imellem dem.

Imidlertid nærmer den fatale Festsig. Bønderne ere samlede foran Mor Karens Hus og Ebbesen og Flemming kommer, fulgt af Pager. Ebbesen er bryllupsklædt, og Agnete tror, at være ledsaget af ham. Jægeren Mogens mener at vide, at Elvefolkets har nedgravet en sjælden Skat ved Elverhøjs Fod, han drikker sig Mod til og gaar for at grave den op, trodsende det underjordiske Folk, hvem alle paa Egnen frygter. Ogsaa Agnete er vandret til Ellehøjen, hendes Moder har fortalt hende, at hun ikke er en Bondekones Datter, men Elverkongens Brud, og den eneste Maade at blive løst fra Trolddommen, er at grave Elvekongens Ring op og besværges ham at løse hende fra hendes Løfte: at blive Elverkongens Brud.

Agnete gaar til Elverhøj, og træt af den lange Vandring falder hun i Slummer og drømmer, at Elvekongen og de hvide Elvermøer viser sig for hende, netop som hun vaagner, ser vi Mogens nærme sig, holdende hin Ring i Haanden, som Kong Christian gav Elisabeth Munk i Faddergave. Han taber den ved Synet af Agnete, hvem han i sin opskræmte Fantasi tager for Elverpigen, og flygter. Agnete sætter Ringen paa sin Finger.

Kong Christian har imidlertid gjort den gamle Overtro til Skamme, og idet han udbryder: „Vel er jeg ikke Cæsar og disse Bølger ikke Rubicon, men alligevel jeg siger *Jacta est alea*“, gaar han over Tryggevælde Aa, og da

Agnete ser Kongen, tror hun, at det er Ellevolkets Drot, men Kongens faste Majestæt og mandige Væsen viser hende snart, at hun staar overfor Danmarks navnkundige Konge. Ved at se Ringen paa Agnetes Haand, begynder Sandheden at dæmre for Kongen, og han spørger hende ud, det gaar op for ham, at Agnete maa være Munks Datter, og han og hans Følge drager nu til Højstrup for at erfare Sagens sande Sammenhæng.

Her kommer Kongen netop i hint Øjeblik, da Flemming ude af sig selv af bitter Harmes river Brudekransen af Elisabeths Hoved. — Alt geraader i Forvirring og Kongen gribes af Vrede over at være ført bag Lyset. Walkendorff maa nu skride til Bekendelse med Hensyn til Barnet og Ringen.

Kongens Vrede formildes, han forener Agnete med Ebbesen, og Flemming og Elisabeth kan nu aande befriet op. Kongen vil, at alle skal være lystige og glade, snart gjalder Trompeter og Paukerne larmer til Ære for Danmarks Drot og de tvende Brudepar — gamle Bjørn Olufsen fryder sig over denne stolte Dag i Borgens Krønike, og Dansen gaar i den danske Sommernat.

Fjernt borte over Enge og Krat glider de hvide Taager — de vinker med deres Slør, Sølv glinser i Maanens Straaler — er det Ellevolkets Gestalter, der hilse mod Højstrups mørke Silhouet, medens Natten skrider — —?

Om „Elverhøj“.

„Elverhøj“ digtedes som Festforestilling i Anledning af Prins Frederiks (den senere Frederik VII) Formæling med Prinsesse Wilhelmine. Det opførtes første Gang 6. November 1828.

Over 500 Gange er „Elverhøj“ gaet over det kgl. Teaters Scene.

Johan Ludvig Heiberg, Forfatteren til Stykket, er almindelig kendt som en fin Æstetiker. Hans mange skæneriske Arbejder har altid gjort betydelig Lykke f. Eks.: „Recensenten og Dyret“, „Æventyr i Rosenborg Have“, „Alferne“ o. s. fr.

Komponisten Kuhlaus Musik til „Elverhøj“ er [saa] henrivende, at man altid og altid med Glæde hører disse i Sandhed lægte danske Toner. De er alle Børn af den skønne danske Natur og har dennes Kolorit og Tone.

Rollen som den folkekære, danske Drot er spillet i Aarenes Løb af mange kendte danske Kunstnere. Vi nævne Fremstillerne paa det kgl. Teater: Ryge, Kragh, Vilhelm Wiehe, W. Holst, Emil Poulsen, Mantzius, Neindam og Zangenberg.

Om „Elverhøjs“ Stemning gælder træffende de Linier, hvormed Heiberg karakteriserer den danske Folkevise:

Paa Engen hvile de Taager graa
en Vandrer stirrer med Skræk derpaa,
bleg skinner Maanen i Aftenstunden,
men Dansen den gaar saa let gennem
Lunden.

Men naar Elverdansen er ophørt ligger atter det festlige Landskab der i Maanens Lys, snart viger Taagerne, Morgenen dæmmer, Kvæget brøler i den aarle Morgen, fjernt borte høres en rullende Lyd, det er det friske salte Hav der slaar mod Stevns høje Klinte.

Dagen er brudt frem.